

lende Skatter og Afgifter og de aarlige Afgifter, der skuldes de tidligere Brugere, som ikke have kunnet afløses, ere udredede". Mit Spørgsmaal til Indenrigsministeren er: Hvilke ere disse aarlige Afgifter, der kunne blive at skylde til de tidligere Brugere, der ikke have kunnet afløses? Efter § 4 er det jo netop Meningen, at de Mænd, der mulig nu i 10 Aar ifølge specielle Udskiftninger have været i Besiddelse af visse Dele af Forberne som deres Eiendom, maae opgive denne deres Eiendomsret. De faae istedetfor samme kun en Forkjøbsret til Forberne, og hvis de ikke ville benytte denne, saa kunne de faae Godtgjørelse for de af dem paa Forberne anvendte Bekostninger. Men det kan ikke være disse Mænd, der sigtes til i 2den Afdeling af § 7, thi dette Forhold er specielt omtalt i Paragrafens 1ste Afdeling, og disse Mænd vilde man vistnok heller ikke kalde „Brugere“, hverken efter almindeligt Lovsprog eller efter Sproget i selve denne Lov, men „Hartfornseiere“. Men hvem ere da disse Brugere, som der kan blive at betale aarlige Afgifter til? Efter § 3 kan det ikke være dem, der have modtaget Forberne i Leie eller Forpagtning fra de nuværende Hartfornseiere, thi dem lader man blive siddende paa deres Forber, imod at de betale Afgifterne. Det forekommer mig altsaa, at der er en Uklarhed i disse Udtryk, som burde hæves.

Jeg skal derhos bemærke, at med Hensyn til § 4 forekommer det mig virkeligt, at der bør gives bestemte Tidsgrænser for, hvorlænge de nuværende Eiere, der miste deres Eiendomsret, skulle vente, inden de faae de paa deres Eiendomme anvendte Bekostninger godtgjorte. Der siges nemlig, at denne Godtgjørelse skal saavidt muligt strax udbetales kontant af Kommunens Kasse, men kan dette ikke stee, saa skal den forventes med 4 pCt. aarlig. Men hvorlænge skulle disse Mænd saaledes lade sig nøie med en Anviisning, en Forstrivning med 4 pCt. Rente, som det maastee slet ikke vil være dem muligt at faae omsat i Kapital? Man maa ikke glemme, at disse Mænd, der i en Række af Aar under Administrationens Beskjærmelse have anseet sig som lovlige Eiere, opgive noget meget Betydeligt ved at

skulle forlade Forberne imod alene at erholde Erstatning for de Omkostninger, der af dem ere anvendte paa Forberne.

Indenrigsministeren: Jeg kan ikke tilbageholde, mine Herrer, en Udtalelse af, hvor sjælt det har været mig at høre den Anerkjendelse, som begge de foregaaende ærede Talere have ladet Lovudkastets Hensigt og tildeels dets Detail blive til Deel. Regjeringen har været sig de Vanskeligheder, der vare forbundne med denne Sags Ordning, navnlig i juridisk og formel Henseende, fuldkommen bevidst. Den har været sig fuldt bevidst, at det ikke uden stor Samstemning og Støtte saavel fra de bornholmste Indvaaneres som fra Rigsdagens Side lod sig gennemføre at sætte disse Bestemmelser i Værk. Jeg tør imidlertid maastee betragte det nu Udtalte som et Varsel for, at en saadan Samstemning vil findes hos Rigsdagen.

Jeg skal forøvrigt tillade mig nogle Bemærkninger med Hensyn til de af den ærede 1ste Landssthingsmand for 1ste Kred (Brock) fremhævede Vanskeligheder i juridisk Henseende, navnlig med Hensyn til den Side af Sagen, at der bestaae en Deel Udskiftningsforretninger, som han betragtede som Høiesteretsdomme, hvorved der i alt Fald foreløbig var tillagt de nuværende Hartfornseiere en Eiendomsret over de Forber, de besidde. Jeg troer ikke, at denne Opfattelse er aldeles korrekt. Disse Udskiftningsforretninger kunne alene tillægges Betydning for de Parter, imellem hvilke de ere indgaaede. Der kan ikke tillægges dem Høiesteretsdoms Betydning ligeoverfor Huusmændene, der slet ikke have haft Afgang til at gøre deres Krav i saa Henseende gjældende. Det er imidlertid kun i Præmisserne, at jeg er uenig med den ærede Landssthingsmand. Jeg er ganske enig med ham i det Resultat, han kom til, at det ikke gaaer an i en Lov udtrykkelig at sige, at disse Udskiftningsforretninger skulle sættes ud af Kraft. Det kan være stærkt nok — og jeg har allerede antydet, at det kun kan gøres ved Samstemning fra alle Sider — indirekte at sætte disse Forretninger tilside; men direkte kan det i alt Fald ikke gøres. Udskiftningsforretningerne kunne kun sættes til-